

محمود جم؛ نخست وزیر
مجری فرمان کشف حجاب

د کتر موسی حقانی، استاد تاریخ معاصر در گفت و گوبا خراسان مطرح کرد

۶ سال خانه نشینی بانوان ایرانی، نتیجه کشف حجاب رضاخانی

«طوبله» برای مجلس شورای ملی استفاده تهدید کرد که در آن رامی بندد. بنابراین، بدیهی است که چنین شخصی، وقتی به دیکتاتور تبدیل می شود، هر صادی را در گلو خفه می کند و خانه ملت را به صورت ابراری در راستای پیشبرد سیاست های خودش در می آورد، هیچ توجهی به جایگاه مجلس نکند و کارش را در قالب دستور و فرمان انجام دهد. **کشف حجاب و دستور رضاخان در ۱۷ دی ماه ۱۳۱۴، چه پیام های فرهنگی و اجتماعی برای مردم ایران در پی داشت؟**

اولین پیام این اقدام، سمیت دادن به بی حجابی بود. بخش محدود و کوچکی از زنان که عموماً وابسته به خانواده های طرفدار فرهنگ غربی بودند، پیش از این تاریخ، حجاب را کنار گذاشتند؛ اما توان اظهار وجود در جامعه را نداشتند. با صدور فرمان کشف حجاب از یک سو و تشکیل جمعیت هایی مانند «کانون بانوان» از سوی دیگر، راه برای رسمی کردن بی حجابی هموار شد. این اقدام، بخش هایی هر چند کوچک در جامعه را تحت تأثیر قرار داد. اما فراتر از این اثر، زجر و فشاری بود که بر قاطبه بانوان ایرانی، به واسطه این دستور نامتعارف و خارج از آموزه های دینی وارد شد. بانوان ایرانی، شش سال از داشتن زندگی عادی محروم شدند؛ آن ها نمی توانستند برای انجام امور ضروری، مانند استحمام، از خانه خارج شوند؛ نمی توانستند در اماکن عمومی، مانند بازار و... حضور پیدا کنند؛ حتی نمی توانستند برای زیارت اهل قبور و خواندن فاتحه، بر مزار عزیزانشان حاضر شوند. بانوان ایرانی، از یک هواخوری معمولی و تفرج در طبیعت هم محروم شدند. به این ترتیب، باید گفت که حقوق نیمی از جمعیت کشور، با این دستور العمل، رسماً نادیده گرفته و پایمال شد. تعدادی از مردم ایران، در پی صدور این دستور العمل، جلای وطن کردند و تابعیت کشورهای دیگر را پذیرفتند و حاضر نشدند

که باید «صورتاً و سیرتاً غربی شویم». بدیهی بود که این تغییر ظاهری، به تغییر در فکر و اندیشه نیز می انجامید. رویکردی که روشنفکران هم دنبال می کردند، کم و بیش منطبق با همین بینش بود. اما افزون بر این مباحث، رضاخان مجری سیاست های استعماری استعمارگران نیز بود و این مسئله، در ماجرای کشف حجاب، نمود بیشتری پیدا کرد. سیاست های استعماری، برای در هم کوبیدن مقاومت های مردمی، رکن اساسی اجتماع، یعنی خانواده را، آماج حملات خود قرار داد و در این میان، بانوان، به توجه به نقش محوری و راهبردی آن ها در تربیت نسل جدید، بیش از دیگر اعضای خانواده در معرض این هجمه قرار گرفتند. پس اگر از این منظر به ماجرای کشف حجاب نگاه کنیم، در می یابیم که رضاخان، افزون بر تلاش برای ایجاد ظاهری غربی در ایران، به دنبال اجرای نقشه های استعمارگران و زدن ریشه های فرهنگ انسان ساز و قهرمان پرور اسلامی ایرانی هم بود.

کشف حجاب، بدون تصویب قانون در مجلس شورای ملی و تنها با بخشنامه و دستور العمل، آن هم به صورت اجباری و آمرانه، اجرا شد. دلیل نادیده گرفتن مجلس چه بود؟ آیا امکان داشت مخالفت هایی صورت بگیرد؟

رضاخان چندان در پی قانونی کردن اقداماتش نبود. البته این که بگوییم ممکن بود مجلس در برابر خواسته او ایستادگی کند، کاملاً منتفی است؛ چرا که مجلس در این دوره، تنها آلت فعل رضاخان بود و اصولاً جرئت هیچ گونه مخالفتی را با اوامرو دستورهای او نداشت. با چنین دیدگاهی، رضاخان اصلاً ضرورتی نمی دید که بخواهد موضوع کشف حجاب یا منع حجاب را به صورت یک قانون از تصویب مجلس بگذراند. او هر جا به مجلس نیاز داشت، از نهاد تقنینی کشور استفاده می کرد و هر کجا که ضرورتی نمی دید، اصلاً توجهی به آن نداشت. رضاخان از همان ابتدا، یعنی زمانی که با همکاری سیدضیاءالدین طباطبایی، کودتای سوم اسفند را انجام داد، چندان در بند احترام گذاشتن به مجلس نبود. حتی یک بار در مجلس چهارم، وقتی مخالف نمایندگان را با خودش دید، از لفظ

جواد نوائیان رودسری
info@khorasannews.com

گرایش به فرهنگ غربی در ایران، از اوایل دوره قاجار و با عزیمت نخستین سفرای دربار قاجار و اعزام اولین محصلان ایرانی به اروپا، آغاز شد. با این حال، اعتقادات دینی مردم از چنان استحکامی برخوردار بود که بایدگاه های مبتنی بر فرهنگ غرب و افرادی که معتقد به آن شده بودند، بر خوردی توأم با انزجار و تفر داشتند. با آغاز سلطنت رضاشاه و تلاش او برای غربی سازی ظاهری در ایران، موضوع کشف حجاب با شدت و حدت بیشتری دنبال شد و در نهایت، پس از سفر پهلوی اول به ترکیه و دیدار با آتاتورک، اجرای آن در دستور کار رژیم قرار گرفت. ۱۷ دی ماه سال ۱۳۱۴ بود که رضاشاه دستور العمل معروف خود را مبنی بر منع حجاب و برداشتن اجباری آن از سر بانوان ایرانی، صادر کرد؛ دستور العملی که تبعات منفی فرهنگی و اجتماعی فراوانی در پی داشت. در گفت و گوباد کتر موسی حقانی، مورخ، تاریخ پژوه و معاون پژوهشی مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، به بررسی ابعاد مختلف واقعه کشف حجاب پرداختیم. او در مصاحبه با خراسان، کشف حجاب را نوعی تقلید ظاهری پهلوی اول از فرهنگ غربی دانست که بر بستر سیاست های استعماری تبلیغ و ترویج می شد.

برخی از مورخان معتقدند که اقدامات رضاشاه، اصولاً نوعی تقلید ظاهری و صوری از فرهنگ غربی بود. آیا می توان موضوع کشف حجاب را هم در همین زمینه ارز یابی و تحلیل کرد؟

رضاخان در ماجرای کشف حجاب هم به دنبال تقلید ظاهری از غرب بود. البته باید توجه داشت که آغاز ماجرای کشف حجاب و روندی که تا سال ۱۳۱۴ در راستای تلاش برای عادی سازی آن طی شد، به پیش از قدرت گرفتن رضاخان و دوره مشروطه بازمی گردد؛ زمانی که برخی روشنفکران شیفته فرهنگ غربی، از کشف حجاب جانبداری و آن را تبلیغ می کردند. رضاخان در جلسه ای که در آن دستور منع حجاب را صادر کرد، علناً گفت

تقدیر و تشکر

از پرسنل محترم ایستگاه ۳۹ سازمان آتش نشانی مشهد مقدس

و پرسنل محترم شیفت کد ۸

که با عملیات بسیار عالی و سرعت عمل بالا باعث جلوگیری

از خسارت مالی و جانی سنگین گردیده اند

و از پیگیری های سرپرست محترم ایستگاه جناب آقای مهندس گندمکار

و مدیر محترم منطقه جناب آقای مهندس تیموری

کمال تشکر را داریم.

شرکت قصر درخشان سناباد

۰۹۷۱۵۵۶۲۲

آگهی مناقصه خرید دستگاه

شرکت چند کویر خاوران واقع در خراسان جنوبی، شهرک صنعتی شهید رحمانی خوسف در نظر دارد جهت خرید و نصب ۳ دستگاه آتالیزور دودکش کوره بلند و کک با رعایت استانداردهای معتبر زیست محیطی طبق تصویب نامه حد مجاز استاندارد های خروجی دودکش از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید.

۱. ارسال مشخصات فنی از طریق ایمیل به آدرس **Info@chodanco.com** و تلفن های **۰۵۶-۰۵۷۹۱۱۵-۰۲۳۶** و یا ارسال مدارک از طریق پست به آدرس کارخانه به نشانی کیلومتر ۴۷ جاده بیرجند - کرمان، شهرک صنعتی شهید رحمانی خوسف، کد پستی **۹۷۳۵۱۷۲۱۱۳** میسر می باشد.

۲. مهلت ارسال مشخصات فنی دستگاه از تاریخ درج آگهی به مدت ۲۰ روز می باشد.

۳. مهلت سوابق اجرایی در خصوص نصب و خدمات دستگاه مرتبط با صنعت فولاد و کک **۳۰/۰۵/۰۵۰۰** ریال به صورت فیش واریزی و یا چک **۳۰/۰۵/۰۵۰۰** ریال به صورت سیرده مبلغ ۳۰/۰۵/۰۵۰۰ ریال به صورت فیش واریزی و یا چک تضمین می باشد و در صورت برنده نشدن در مناقصه سیرده مسترد می گردد. بدیهی است پس از انجام بررسی های اولیه در صورت احراز شرایط، جهت طی مراحل آتی از مذاکره کنندگان دعوت بعمل خواهد آمد. **توجه:** وصول اسناد و مدارک ارسالی هیچ گونه تعهدی به لحاظ دعوت و شرکت در مناقصه برای شرکت چند کویر خاوران ایجاد نمی نماید.

۵. شایان ذکر است هزینه انتشار و درج آگهی مناقصه بر عهده شخص برنده مناقصه خواهد بود.

مدیریت شرکت چند کویر خاوران

تجدید آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی و مناقصه یک مرحله ای (روش فشرده) تجدید (شماره ۱۰-۹۷)

شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی در نظر دارد به استناد آئین نامه اجرایی بند (ج) ماده (۱۲) قانون برگزاری مناقصات به شماره ۸۴۱۳۶/ت/۳۳۵۶۰ مورخ ۱۳۸۵/۰۷/۱۶ نسبت به ارزیابی کیفی و مناقصه یک مرحله ای (روش فشرده) از محل اعتبارات عمرانی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای اقدام نماید. بدینوسیله از شرکت های پیمانکاری دارای آگوهی صلاحیت ارجاع کار، ثبت شده در پایگاه سامانه اطلاعات عوامل نظام فنی و اجرایی کشور (ساجار)، دعوت می گردد نسبت به تهیه و ارائه اطلاعات استاندارد ارزیابی کیفی و مناقصه به شرح ذیل اقدام نمایند.

ردیف	نام پروژه	برآورد اولیه (ریال)	محل اجرای کار	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه (ریال)
۱	احداث مخازن ده هزار متر مکعبی شهرستان نیشابور	۶۱/۳۰۷/۰۴۹/۲۱۳	استان خراسان رضوی- شهرستان نیشابور	۲/۷۳۰/۰۰۰/۰۰۰

۲- رشته و حداقل پایه پیمانکار: آب یا تاسیسات- رتبه (۵)

۳- مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی و مناقصه: ۱۳۹۷/۱۰/۲۳ تا مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۳

۴- محل دریافت اسناد ارزیابی کیفی و مناقصه: سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) www.setadiran.ir

۵- مهلت و محل ارسال اسناد ارزیابی کیفی و مناقصه: (۱۰) صبح ۱۳۹۷/۱۱/۹ - سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) www.setadiran.ir و بصورت فیزیکی (CD) به شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی - مدیریت قراردادهای

۶- آدرس مناقصه گزار: مشهد بلوار خیام جنوبی (۳۵) - شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی - مدیریت قراردادهای تلفاکس: ۰۵۱)-۳۷۶۳۲۳۱۰

محمود جم از سیاستمداران اواخر دوره قاجار و دور پهلوی اول بود. او مدتی استانداری خراسان را بر عهده داشت. جم در سال ۱۳۱۴ و پس از سقوط دولت فروغی، مأمور تشکیل کابینه شد. یک ماه بعد از آغاز فعالیت دولت او، رضاشاه فرمان کشف حجاب را صادر کرد و محمود جم، با ابلاغ فرمان شاه به همه ادارات، تلاش فراوانی برای اجرای این فرمان ضد دینی انجام داد.

گزارش تاریخی

پشت پرده تأسیس «کانون بانوان» در دوره پهلوی

کانون بانوان که در ابتدا «جمعیت زنان آزادی خواه ایران» خوانده می شد، از نخستین انجمن های بانوان بود که در دوره پهلوی اول و در ۲۲ اردیبهشت سال ۱۳۱۴ پایه گذاری شد. به گزارش پایگاه مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، در این تاریخ، به خواست و اراده رضاخان و همراهی علی اصغر حکمت، وزیر معارف وقت، به عده ای از زنان مأموریت داده شد که جمعیتی تشکیل دهند و با حمایت دولت، در زمینه نهضت به اصطلاح آزادی زنان ایران پیش قدم شوند. مهم ترین تأثیر عینی حکومت پهلوی در شکل گیری این گونه انجمن ها، شیوه دستوری مدیریت آن ها بود. در عرصه فکری نیز، انحرافی جدی در مسئله حرکت های اجتماعی زنان رخ داد و این جمعیت، به ابزاری برای تطبیق سیاست های فرهنگی جامعه با اهداف و برنامه های حکومتی تبدیل شد. بعد از مسافرت رضاخان به ترکیه و تأثیر پذیری از آتاتورک، صدیقه دولت آبادی با اشاره شاه، مأمور شد مدیران و معلمان مدارس را به همکاری با کانون بانوان تشویق کند. با فراهم شدن مقدمات کار از سوی کانون بانوان، سرانجام شاه در ۱۷ دی ماه ۱۳۱۴ در سخنرانی خود در دانشسرای مقدماتی دختران، دستور کشف حجاب را صادر کرد. به این ترتیب، کانون بانوان که قرار بود به یکی از مهم ترین نهادها در حوزه زنان تبدیل شود، به دلیل ماهیت حکومتی خود، از همان ابتدای امر، کار کردی رسمی و سیاسی پیدا کرد و به ابزاری برای پیشبرد سیاست تضعیف حجاب و عفت زنان تبدیل شد. در نیمه نخست اردیبهشت سال ۱۳۳۸، زمانی که حکومت متوجه شد کانون بانوان اصولاً فاقد کارایی است، آن را منحل و در شورای عالی زنان ادغام کرد.

فراخوان مسابقه عکس و عکاسی

روزنامه خراسان به مناسبت انتشار بیست هزارمین شماره روزنامه در نظر دارد مسابقه عکس و عکاسی در دوبخش انتشار عکس های قدیمی شما و همچنین عکاسی در دو سطح معمولی و حرفه ای را برگزار کند

شرایط مسابقه

۱- در بخش عکس قدیمی شما می توانید عکس های قدیمی خود با سوژه مستند های اجتماعی (زندگی قدیم مردم) که جنبه خاطره آمیز داشته باشد را با ذکر مشخصات عکس شامل سال، محل عکاسی و نام و نام خانوادگی برای ما ارسال کنید. در صورتی که عکس یا عکسهای ارسالی مورد تایید گروه داوران روزنامه قرار بگیرد با نام شما در روزنامه منتشر می شود

۲- در بخش عکاسی علاقه مندان می توانند به صورت معمولی با دوربین موبایل و در سطح حرفه ای با دوربین حرفه ای با موضوع سوژه های اجتماعی و نقش روزنامه خراسان در بین مردم، عکاسی و عکس ها را ارسال کنند

ضوابط مسابقه

۱- ارسال کننده اثر، صاحب آن شناخته می شود و کلیه مسئولیتهای قانونی با ارسال کننده خواهد بود.

۲- عکسهایی که مورد تایید گروه داوران قرار بگیرد امکان چاپ دار دوبه آثار برتر، جوایز ارزشمندی تعلقی می گیرد

شرایط شرکت در مسابقه

۱- کلیه شرکت کنندگان می توانند تصاویر آثار خود را از طریق پیام رسان سروش و تلگرام به شماره ۰۹۳۳۳۷۰۱۰ و یا کد پستی ۹۱۸۵۸۹۵۹۷۱ که روی بسته نام مسابقه عکس و عکاسی درج شود برای ما

ارسال کنند

۲- مهلت ارسال آثار ۱۷ دی ماه خواهد بود

نمایی از تیسرین شورای عالی

علی امینی در آبان و آذر سال ۱۳۵۷، بارها از شاه خواسته بود که ضمن موافقت با ایده شورای نیابت سلطنت، مقدمات تشکیل آن را فراهم کند. به گزارش پایگاه مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، او تأکید داشت که این شورا باید از بین افرادی با وابستگی کمتر به رژیم پهلوی و شخص شاه تشکیل شود. پس از رفت و آمدهای فراوان و رد و قبول های مکرر از سوی شخص محمدرضا پهلوی، در نهایت با اوج گیری جریان انقلاب و در پی تظاهرات عظیم روزهای تاسوعا و عاشورای سال ۵۷، پیشنهاد امینی پذیرفته و در تاریخ ۲۴ دی ماه ۵۷، دو روز قبل از فرار شاه از ایران، شورای نیابت سلطنت تشکیل شد. با این حال، شورای سلطنت به چند دلیل، توانست موقعیت خود را حفظ کند و کاری انجام دهد. یکی از این دلایل، استعفاي رئیس آن، سیدجلال الدین تهرانی، تنها چند روز پس از تشکیل اولین جلسه بود. تهرانی برای دیدار با امام خمینی (ره) به پاریس رفت و بنا به دستور ایشان، نه تنها از سمت ریاست بر این شورا کناره گیری کرد، بلکه حسب فتوای امام (ره)، تشکیل آن را غیر شرعی و غیر قانونی اعلام کرد و به این ترتیب، جلسه دوم این شورا بدون حضور رئیس آن برگزار شد. همچنین، گفته شده است که برخی از اعضای شورای سلطنت، همچون علی آبادی، به طور خصوصی استعفاي خود را از این شورا، در اختیار شورای انقلاب گذاشته بودند تا در صورت لزوم منتشر شود. بنابراین، به نظر می رسد آن چه در ابتدا، دلیل تشکیل شورای سلطنت اعلام شده بود، یعنی ارائه راه حلی عاجل برای برون رفت رژیم پهلوی از مشکلات پیش رو و در نهایت، انتقال سلطنت از محمدرضا پهلوی به پسرش، با شکست جدی مواجه شد. به این ترتیب، شورایی که پس از درگیری های فراوان، از بین جماعتی بسیار ناهمگون تشکیل شده بود، در نهایت دو جلسه کاری تشکیل داد که در یکی از آن ها، نیمی از اعضای حاضر نشده بودند. در واقع حواشی این شورا و نام و عنوان آن، بسیار بیشتر از اصل آن، مسئله ساز بود. خلاهای متعدد قانونی، ناهمگونی اعضا، مخالفت شخص شاه با آن و اجبارش در پذیرفتن این شورا، طمع برخی افراد برای به دست آوردن منافع حاصل از قبیل آن و موارد بسیار دیگر، باعث شده بود که شورای سلطنت به شورایی کاملاً ناکارآمد تبدیل شود و پهلوی ها از آخرین حربه خود برای بقا هم، طر فی نبیندند.

پذیرش غیر حضوری آگهی های
تشریک، تقدیر و تشکر
پذیرش تلفنی :
۳۷۰۰ ۹۹۹۹
پذیرش تلفر اسی :
۰۹۱۵۴۷۱۱۳۰۰